

Neahttačanastat

Rusttegiid válldahallan

Ohcama ákkastallan

Vuogádatčovdosiid ja vuogádatčovdosiid molssaeavttuid válldahallan. Ohccojuvvon ja árvoštallon molssaeavttut válljejuvvon vuogádagas. Teknihkalaš ja ekonomalaš árvoštallon vuogádatčovdosis bálddastahttojuvvon nullamolssaeavttuin. Válljejuvvon vuogádatčovdosa molssaeavttuin galgá boahit ovdan mii dain lea erohus ávkkálašvuoda- ja hatti beliid dáfus. Galgá árvoštallat vejolašvuodaid gaikkodit ja čorget dálá elfápmočanastagaid, oktan dainna goas iešguđet johtosat/stašuvnnat galget gaikkoduvvot. Hattiid, ávkkálašvuoda, boahodáhkádusa ja neahttafámolašvuoda galgá válldahallat.

Mot bargat: De go lea relevánta, galgá čielggadit doaimma searválaga/veahkkálaga stáhta elfápmodoaimmain Statnett ja báikkálaš/regiovnalaš neahttaeaiggádiin go lea gulaskuddan singuin. Mot doaimma váikkuha servodahkii ja birrasii.

Eatnamat ja oainnusindahkan

Galgá válldahallat daid eatnamiid maidda doaimma guoská. Galgá árvoštallat eatnamiid árvvu ja mot doaimmat sáhttet oinnolaččat váikkuhit daidda árvvuide. Árvoštallamis galgá vuhtiiváldit dan mot eatnamat leat juo duohtaduvvon.

Doaimmaid galgá govvidit nu go mahkáš šaddet. Oainnusindahkan galgá govvidit dan mot guorahallojuvvon geinnodagat ja báikkit šaddet duohtadilis, teknihkalaš čovdosiid, geainnuid ja lassirusttegiid bidjama, nu go dás vuollelis válldahallo bargovuogis. Relevánta doaimmaid galgá govvidit nu go dat šaddet oaidnit válljejuvvon sajiin doppe gos viesut ja eará visttit leat hui lahkálaga. Galgá árvoštallat daid guovlluid gos johtasiid čiehkamis dehe gokčamis lea ávki.

Mot bargat:

Guovllu eatnamiid dovdomearkkaid galgá válldahallat našuvnnalaš referánsavuogádaga mielde, «Nasjonalt referansesystem for landskap 2005/2» (www.nibio.no). [Rávvejuvvo čuovvut vuolleregiovna dási detáljjaid dáfus, dehe vel dárkileappot.](#) Eatnama árvvuid ja doaimma váikkuhusaid galgá válldahallat ja árvoštallat.

Galgá atnit čállosa, govaid ja kárta veahkkin go válldahallá mot doaimma čuohcá eatnamiidda. Galget dahkkot govvidusat vai buoremusat sáhttá árvoštallat rusttegiid oinnolaš váikkuhusaid. Doppe gos atnet molssaeaktun earálágan masttaid berrejit dat čájehuvvot govvidusas. Govvidusat galget dahkkot govvamontášan. Doaimma eaiggát sáhttá árvoštallat galgá go dasa lassin geavahit eanangáhppálagaid modeallaid govaid ja animašuvnna mat leat dahkkon iešguđet geahččanáikkiin. Jos dahká dakkár modealla, de galgá NVE sáhttit oazžut dan.

Doaimma eaiggát galgá gulahallat guoskkahuvvon suohkaniiguin go vállje representatiivvalaš govvenbáikkiid earret go daid mat leat namuhuvvon erenoamážit. Vejolaš báikkit sáhttet leat viesuid ja visttiid lahka, johtolatgeainnut, erenoamáš dehálaš olgoáibmoguovllut, turisttaid geasuhanbáikkid ja kulturbirrasat maidda doaimma guoská. Govvensajit ja geahččanguovlu galgá čájehuvvot obbalaš

kárttas. Eatnamiid galgá čielggadit kulturmuittuid ja kulturbirrasa, olgoáimmu eallima ja ealáhusaid ja servodaga beroštumiid olis.

Norgga ja sámi kulturmuittut ja kulturbiras

Didolaš kulturmuittuid mat suodjaluvvojit automáhtalaččat, mearriduvvon kulturmuittuid, odđa áiggi kulturmuittuid, kulturbirrasa traseain ja influeansaguovlluin galgá válldahallat. Influeansaguovllut leat dat gos kulturmuittut ja kulturbiras soaitá rievdat oinnolaččat. Influeansaguovlu lea dávjá mihá viidát go doaibmaguovlu iešalddis. Kulturmuittuid ja kulturbirrasa árvvu galgá meroštallat ja oidnot kárttas. Vejolašvuolta gávdnat automáhtalaččat suodjaluvvon kulturmuittuid galgá namuhit ja dat galget oidnot kárttas.

Mot doaibma váikkuha njuolga ja oinnolaš váikkuhusaid kulturmuittuide ja kulturbirrasii galgá válldahallat ja árvvoštallat. Dan galgá bargat sihke doaibmaguovlluin ja influeansaguovlluin. Doaibmaguovlui gullet trasea molssaeavttut, transformáhtorstašuvnnat ja eanan mii duohtaduvvot dárbbalaš lassirusttegiidda.

Galgá čilget oanehaččat mot vejolaš heajos váikkuhus kulturmuittuide sáhttá eastaduvvot doaimma muddemiin.

Mot bargat:

Čielggadeami vuodđun galgá dálá máhttu, ja relevánta dokumentašuvdna galgá guorahallot, omd kulturminnesok.no, askeladden.ra.no/ ja SEFRAK i Matrikkelen. Galgá gulaskuddat Sámedikkiin, fylkkagielddain ja báikkálaš eiseválddiiguin/gálduiguin. Daid gaskkaid dehe báikkiid dáfus main dokumentašuvnnat ja oktavuolta eiseválddiiguin/olbmuiguin geat dovdet guovllu čájeha stuora vejolašvuoda gávdnat automáhtalaččat suodjaluvvon kulturmuittuid, galgá dárbbu mielde mannat geahččat guovlluid bievlan.

Riikaantikvára bagadus: «*Rettleiar: Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar*» (2003) ja NVE bagadus 2/2004 «*Hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ved etablering av energi- og vassdrags-anlegg*», galgá adnot árvvoštalladettiin. Go árvvoštallá oinnolaš váikkuhusaid galgá geavahit NVE bagadusa NVEs veileder 3/2008 «*Visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø*». Kulturmuittuid galgá guorahallat geahčadettiin maidái árvvoštallamiidda ”eatnamat ja oinnolašvuolta” ja ”olgoáibmoeallin”.

Olgoáibmoeallin

Galgá čielggadit dehálaš olgoáibmoeallin guovlluid maidda rusttegat soitet váikkuhit. Dálá olgoáibmoeallin dán guovllus galgá válldahallot.

Galgá árvvoštallat mot rusttegat soitet váikkuhit guovllu geavahussii, sihke njuolga ja guora, oinnolašvuoda ja rigeara dáfus.

Mot bargat:

Galgá didoštít báikkálaš ja regiovnalaš eiseválddiiguin, guoskevaš beroštusorganisašuvnnaiguin ja

earáiguin geat dovdet dán guovllu, mot guovlu adno dál. Birasdirektoráhta giehtagirjijt nr.18. «Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven» (2001) ja bagadus veileder M98-2013 «Kartlegging og verdsetting av friluftsområder» galget adnot árvvoštalladettiin. Dehálaš guovllut ja geinnodagat galget čájehuvvot kárttas. Čielggadettiin galgá maiddáai geahččat árvvoštallamii (eatnamat ja oinnolašvuohta”, ”kulturmuittut ja kulturbiras” ja ”eanangeavahus”.

Luondduriika eatnatvuohta

Dán fáddái galgá ráhkadit almmolaš ja suollemas veršuvnna fágačielggadeamis, vai suodjala suollemas dieđuid nu go gáibiduvvo daid njuolggadusaid mielde main mearriduvvo mot galgá giedahallat báikkálaš biologalaš eatnatvuođa dieđuid, ja almmolašvuođalága §24 mielde (”retningslinjer for håndtering av stedfestet informasjon om biologisk mangfold og offentlighetsloven § 24.”) Luonddu eatnatvuođa galgá čielggadit geahčadettiin maiddáai mot dat guovllut mat eai leat duohtaduvvon ja suodjaluvvon guovllut leat árvvoštallon “eatnamiid geavahus”- fáttás.

Luonddušlájat ja vegetašuvdna

Galgá ráhkadit obbalaš čájáhusa mas oaidná vejolaš mávssolaš luonddušlájaid ja náliid, vuoruhuvvon náliid ja välljejuvvon luonddušlájaid maidda rusttegit soitet čuohcit sakka.

Galgá ráhkadit obbalaš diehtogovvidusa maid oaidná makkár nálit leat Norgga náliid 2015 jagi rukses listtus (Norsk Rødliste for arter 2015) ja luonddušlájaid maid oaidná Norgga náliid 2011 rukses listtus, (naturtyper på Norsk rødliste for naturtyper 2011), maidda rusttegit soitet čuohcit sakka.

Galgá árvvoštallat man vejolaš lea gávdnat bahut áitojuvvon náliid mat eai leat registrerejuvvon, hui áitojuvvon ja rašes náliid, čuj. Norgga náliid 2015 rukses listui (Norsk Rødliste for arter 2015).

Mot bargat:

Galgá vuosttažettiin árvvoštallat daid eatnamiid mat duohtaduvvojit njuolga, nu go geainnuid, dávviriid jalggaid, njáskkahagaid jnv. ja galgá guorahallat dálá dokumentašuvnna vuođu. Jos dálá dokumentašuvdna lea váilevaš, de galgá iskkadit eatnamiid ođđasit. Galgá sihtat suodjaluvvon nálladieđuid Fylkkamánnis. Birasdirektoráhta giehtagirji, Miljødirektoratets håndbok nr. 13 ja birasfágalaš čielggadeapmi Miljøfaglig Utredning Rapport 2012:26: «Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper og DN-håndbok 3, inkludert midlertidige faktaark for nye verdifulle naturtyper», galgá adnot dán barggus. Galgá čájehit kárttas dieđuid luonddušlájaid ja vegetašuvnna maidda rusttegit soitet čuohcit sakka. Suollemas dieđuide galgá merket ahte dat eai leat almmolaš dieđut, «unntatt offentlighet». Raportta čoaikkáigeasus galgá tabealla mas oaidná rukses listtu náliid maidda dát doaibma soaitá váikkuhit, ja galgá namuhit daid báikkiid gos dat nálit leat gávdnon dán guovllus.

Lottit

Galgá ráhkadit obbalaš diehtočajáhusa mas oaidná loddenáliid maidda rusttegit čuhcet sakka, ja das galgá deattuhit náliid mat leat Norgga 2015 rukses listtus, ja vuoruhuvvon náliid, náliid maidda lea erenoamáš ovddasvástáduš, náliid maid lea lohpi bivdit ja borri náliid.

Galgá árvvoštallat mot rusttegat soitet čuohcit loddenáliide mat leat Norgga 2015 rukses listtus, vuoruhuvvon náliid, náliid maidda lea erenoamáš ovddasvástádus, náliid maid lea lohpi bivdit ja borri náliid muosehuhttimiin, guovllu árvvu seaivun- ja bisánanbáikin, kollišuvnnaid, elektrošuvnna ja unnon/hedjonan ekologalaš doaibmaguovllu.

Mot bargat:

Galgá árvvoštallat dálá dieđuid dokumentašuvnna vuodul ja gulaskuddat báikkálaš ja regiovnnaš eiseválddiiguin ja organisašuvnnaiguin/návccalaš olbmuiguin. Galgá sihtat nálledieđuid skovi Fylkkamánne. Doppe gos lea váilevaš dokumentašuvdna lottiid dáfus, galgá mannat iskkadit guovllu. Birasdirektoráhta giehtagirjjiid nr. 11 ja nr.13 galget adnot dán barggus. Galgá čájehit kárttas dieđuid daid lottiid birra mat soitet vaháguvvat sakka rusttegiid geažil. Suollemas dieđuid galgá merket ahte dat eai leat álbmoga váste, «unntatt offentlighet». Raportta čoahkkáigessui galgá ráhkadat tabealla maid oaidná guđet rukseslisttut lottiide doaibma soaitá čuohcit, ja galgá namuhit galli báikkis leat oaidnán guđege dain náliin.

Eará ealli nálit

Galgá ráhkadit bajilgova eará náliin maidda rusttet soaitá čuohcit sakka.

Galgá árvvoštallat soaitá go rusttet vaháguhttit bahut áitojuvvon náliid ja rašes náliid dehálaš ekologalaš doaibmanguovlluid, čuj. Norgga 2015 rukses listui, Norsk Rødliste 2015.

Mot bargat: Árvvoštallamis galgá atnit vuodđun diđolaš máhtu, dokumentašuvnna ja gulahallama báikkálaš ja regiovnnaš eiseválddiiguin, organisašuvnnaiguin/návccalaš olbmuiguin.

Galgá sihtat suodjaluvvon nálledieđuid Fylkkamánne. Gos lea váilevaš dokumentašuvdna, galgá geahčadettiin iskkadit guovllu. Galgá atnit Birasdirektoráhta giehtagirjji nr.11 fuodđokárten ja nr.13 luonddušlájaid kárten ja biologalaš eatnatvuoda árvvuid mearrideapmi (Miljødirektoratets håndbøker nr. 11 om viltkartlegging og nr.13 om kartlegging av naturtyper og verdsetting av biologisk mangfold). Galgá čájehit kárttas dieđuid daid elliid birra maidda rusttet soaitá čuohcit sakka. Suollemas dieđuid galgá merket ahte dat eai leat álbmoga váste, «unntatt offentlighet». Raportta čoahkkáigessui galgá ráhkadit tabealla mas oaidná guđet náliide doaibma soaitá čuohcit, ja galli báikkis leat oaidnán guđe dain náliin dan guovllus.

Obbalaš čuohcin, čuj. luonddu eatnatvuoda lága § 10 Galgá árvvoštallat soaitá go fápmojođus ja eará dálá dehe plánejuvvon čáhčadat- ja energiijadoaimmat, oktan odđa E10 geainnuin, dán guovllus váikkuhit ovta dehe eanet áitojuvvon náliide dehe vuoruhuvvon náliide ja/dehe árvvolaš, áitojuvvon ja välljejuvvon luonddušlájaid.

Galgá árvvoštallat soaitá go daid náliid/luonddušlájaid dilálašvuohta ja ovdánanvejolašvuođat vaháguvvat.

Mot bargat:

Árvvoštallamii galgá atnit vuodđun didolaš ja olahahtti dieđuid eará plánaid (čuj. gaskavuohta eará plánaide, geahča oasáža ”Eanangeavahus” čielggadanprográmmas) ja čielggaduvvon váikkuhusaid luonddu eatnatvuođa dáfus.

Árvvoštallamis galgá deattuhit mot doaibma čuoheá árvvolaš luonddušlájaid jos dat gávdnoš doppe, čuj. Birasdirektoráhta giehtagirjái 13, välljejuvvon luonddušlájat luonddu eatnatvuođa lága § 52 mielde (Miljødirektoratets Håndbok 13, utvalgte naturtyper i henhold til naturmangfoldloven § 52) ja ekovuogádagat mat leat dehálaš ekologalaš doaibmaguovlun áitojuvvon náliide mat leat Norgga 2015 rukses listtus ja vuoruhuvvon náliid luonddu eatnatvuođa lága § 23 mielde. Čielggadusaide sáhtta atnit vuodđun bagadusa «Veileder. Naturmangfoldloven kapittel II».

Eanangeavahus

Galgá válldahallat eanangeavaheami rievdadusaid, nu go báikkiid mearrideami vassis atnui. Galgá árvvoštallat vejolaš váikkuhusat dálá dehe plánejuvvon doaimmaide, omd viesso-, barta- ja industrijabáikkiide dehe sullasaččaide.

Galgá válldahallat gaskavuođa eará almmolaš ja priváhta plánaide.

Galgá kártet dálá ja plánejuvvon huksemiid daid ođđa rusttegiid lahka, gitta 50 mehtera guovddášlinjjá rájes. Galgá earuhit orrunviesuid, skuvllaid/mánáidgárddiid, astoáiggi viesuid ja eará visttiid, ja galgá namuhit guhkki go lea guovddášlinjái.

Galgá čilget oanehaččat mot jurddaša lágidit geaseheami ja fievrredeami doaimma čadaheamis. Jos leaš dárbu ođđa infrastruktuvrui, de galgá dan válldahallat ja čájehit kárttas, čuj. NVE bagadussii konsešuvdnaohcamiid vást (NVEs veileder for søknad om konsesjon).

Galgá čájehit kárttas guovlluid mat leat suodjaluvvon dehe plánen suodjaluvvot luonddu eatnatvuođalága, kulturmuittolága, Rámmakonvenšuvnna ja/dehe plána- ja huksenlága mielde, ja čáhcádagaid mat leat suodjaluvvon Čáhcádagaid suodjalanplána mielde (Verneplan for vassdrag). Galgá árvvoštallat soaitá go doaibma váikkuhit suodjalanárvvuide ja suodjalanulbmili, huksen- ja doaibmanfásas.

Galgá čájehit loguiguin ja kárttas guđet muddui doaibma heajuda stuora, obba luondduguovlluid duohtatkehtesvuođa (SNUP). Galgá proseantaloguiguin namuhit guoskkahuvvon suohkaniidda ja fylkkaide guđe muddui duohtatkehtes luondduguovllut manahuvvojit.

Mot bargat:

Eanangeavahusa čielggadeami galgá geahččat obbanaga eará čielggadangáibádusaiguin, omd “eatnamat ja oinnolašvuohta”, “olgoáibmoeallin”, “luonddueatnatvuohta ja “kulturmuittut ja kulturbiras”.

Ealáhus- ja servodatberoštumit

Báikkálaš ja regiovnalaš ealáhusat

Doaimma vejolaš váikkuhusaid báikkálaš ja regiovnalaš ealáhusaide galgá árvvoštallat, ja das galget mielde barggu oážžun vejolašvuodát ja árvoháhkkan.

Mot bargat:

Galgá sihtat dieđuid báikkálaš ja regiovnalaš eševálddiin, vejolaš beroštusorganisašuvnnain ja eará dán báikki dovdiin. Váikkuhusaid árvvoštallama galgá geahččat obbanaga eará árvvoštallamiiguin fáttáin “mátkkoštanealáhusat” ja “eanandoallu”.

Boazodoallu

Galgá válldahallat mot boazoealáhus atná daid guovlluid mat leat huksengeinnodaga buohta.

Galgá árvvoštallat njulgestaga guohtuneatnamiid ribaheami fápmojohtasiid geažil . Galgá maiddá árvvoštallat guohtumiid massima nu ahte vuhtiiváldá obbalaš váikkuhusa dán eananduohtademiin, omd doppe gosa evttohit bidjat odđa linjjá dálá johtasiid buohta, geaidnodahkanbáikkiin, bartabáikkiin ja dakkáriin.

Galgá árvvoštallat mot doaibma sáhtta huksedettiin ja doaimmahettiin čuohecit boazodoalu eanangeavahussii, áruid, gavnnejaid/rigeara, ja eanet johtolaga geažil, ja mot hehte boazodoalu (omd go boazodoallu dárbbáša eanet bargiid ja go ferte čohkket ja vuojehit ealu helikopteriiguin jd.)

Galgá ovdanbuktit oanehis čoahkkáigeasu dálá máhtus fápmojohtasiid ja bohccuid birra, das mielde dat guđet muddui masttaid šlájat dehe elektromagnehtalaš fealltat sáhttet váikkuhit boazodollui.

Mot bargat:

Čielggadeami vuodđun duogážin galget dálá dieđut vegetašuvnna, ruvggáldagaid ja johtingeainnuid birra, man olu geavaha jagis ja didolaš máhttu fápmolinjjáid ja boazodoalu birra, ja dasa lassin vaikko mannat iskkadit vel daid guovlluid. NVE rávve álggahit ovttasbarggu boazoealáhusain, ja gulahallat boazodoallohálldahusain. Čielggadeami boazodoalu vástte galgá geahččat obbanaga árvvoštallamiiguin ”sámi kulturmuittut ja kulturbiras”, ”eanangeavahus”, ”olgoáibmoeallin”, ”meahcástanealáhusat” ja molssaeavttuid ja vejolaš čorgenvejolašvuodaid mearrideaddji árvvoštallamiid.

Mátkkoštanealáhusat

Galgá válldahallat guovllu mátkkoštanealáhusa, ja galgá árvvoštallat rusttega vejolaš váikkuhusat mátkkoštanealáhussii.

Mot bargat: Galgá didoštít báikkálaš, regiovnalaš ja guovddáš eševálddiin, vejolaš beroštusorganisašuvnnain ja earáin geat dovdet báikki mot guovlu dál geavahuvvo. Dán árvvoštallama galgá geahččat obbanaga árvvoštallamiin fáttáide ”eatnamat ja oinnolašvuohhta”, ”olgoáibmoeallin”, ”báikkálaš ja regiovnalaš ealáhusat”.

Eanandoallu

Galgá válldahallat eanandoallodoaimmaid maidda dát doaibma váikkuha arvat. Galgá árvvoštallat váikkuhusaid eanandollui, vuovdedollui ja guohtumiidda.eatnamat mat leat mearriduvvon vassis atnui

hehttehusat doaluide makkár vuovdeláganat guoskkahuvvojit ja mot dat čuoheá buvttadeapmái Galgá árvvoštallat mot doaibma váikkuha eará meahcásteapmái, nu go muorje-, fuoddo- ja guollehivvodagaide

Mot bargat: Galgá gulaskuddat báikkálaš ja regiovnnalaš eanandoalloeiseválddiiguin.

Áibmojohtolat

Galgá čilget mot rusttegat váikkuhit birrasa rádárusttegiidda, navigašuvdnii ja áibmojohtolaga gulahallanvuogádahkii. Galgá árvvoštallat mot dát rusttegat váikkuhit birrasa siviila ja militeara girdibáikkiid seaivun- ja girdilanvuogádagaide. Galgá árvvoštallat hehttejit go dát rusttegat áibmojohtolaga eará láhkai, erenoamážit vuollugit girdima ja helikopteriid.

Galgá čilget gudet johtosat mat heaŋgájit áimmus várra fertejit merkejuvvot áibmojohtolaga hehttehusaid merkema njuolggadusaid mielde. Galgá válldahallat dispensašuvnna vejolašvuodaid ja makkár lágan merkema vällje.

Mot bargat: Galgá bivdit oktavuoda Avinorain. Galgá maiddá gulahallat guoskevaččaiguin geat girdet vuollugit girdiin dehe helikopteriin.

Eará tehnikkalaš rusttegat, gulahallanvuogádagat ja infrastruktuurra

Galgá árvvoštallat váikkuhusaid eará gulahallanvuogádagaide, nu go telefierpmádahkii ja heahtefierpmádahkii. Galgá válldahallat vejolaš váikkuhusaid militearaásahusa rusttegiidda (Forsvarets anlegg), ja galgá árvvoštallat heivehallama. Galgá árvvoštallat mot dat váikkuha go bidjá elfápmolinnjá lahka dehe badjel fylkka- ja riikageainnuid. Galgá árvvoštallat heivehallama huksen- ja doaibmanfásas.

Mot bargat: Čielggadanbarggus galgá bivdit oktavuoda ásahusaiguin Telenor Norge, Forsvarsbygg ja Statens vegvesen

Elektomagnehtalaš fealta

Galgá kártet visttiid maidda suonjarda magnehtalaš fealta badjel 0,4 mikrotlesla. Galgá válldahallat makkár visttit leat, galle leat ja galgá namuhit man garra magneahtafealta lea. Dán rehkenastimii galgá váldit dálá johtasiid mat soitet buohtalaga plánejuvvon johtasiiguin, ja galgá válldahallat mot dálá dilli rievda.

Galgá ráhkadit čoahkkáigeasu dálá máhtus el-fápmojohtasiid ja dearvvašvuoda birra. Doaimma eaiggát galgá váldit álgu el-fápmojohtasiid ja magneahtafealttaid dálá hálddašanstrategiijas, nu go lea mearriduvvon Stuoradiggeproposišuvnnas, St.prp. nr. 66 (2005-2006) ja Norgga Suonjarsuodjalusa rávvagiin, Strålevernets anbefalinger maid gávdná das: www.nrpa.no.

Jos visttiide (orrunviesuide, skuvllaide dehe mánáidgárddiide) suonjarda magnehtafealta badjel 0,4 mikrotlesla, de galgá válldahallat ja árvvoštallat doaimmaid maiguin unnida fealtadási.

Nuoskkideapmi

Rigearra

Galgá válldahallat rigeara mii boahdá fápmojohtasiin ja transformáhtorstašuvnnain iešguđet lágan dálkkis.

Mot bargat: Rigeara čielggadeapmi galgá vuolggahuvvot huksendoaimmaid rigeara giedahallama Birasdirektoráhta njuolggadusain («Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2012) ja bagadusas «Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (M-128)

Bázahusaid luoitin ja golgan

Galgá válldahallat mot rusttet sáhtta nuoskkidit ja galgá árvoštallat nuoskkideami vára. Transformašunstašuvnnaid dáfus galgá dieđihit oljohivvodaga.

Juhkančáhci

Galgá válldahallat rusttega váikkuhusaid juhkančáhce- ja liigečáhcegálduide. Sihkarvuohta ja geargusvuohta Galgá válldahallat makkár váikkuhusat das leat go rusttegat, dehe rusttegiid billahuvvan, sáhtta sihkarvuođa várran servodahkii dehe birrasii. Galgá válldahallat ja árvoštallat rusttegiid sturrodaga ja gosa biddjojit go vuhtiiváldá boahttevaš erenoamáš garra dálkkádagaid.

Čielggadanboaduid dieđiheapmi

Váikkuhusguorahallan galgá biddjot ovdan obbalaš dokumeantan oktan konsešuvnna ohcamiin energiijalága mielde, ja dat sáddejuvvo gulaskuddamii oktan ohcamiin. Váikkuhusguorahallan ja ohcan galgá olámuttos internehtas. Suollemaš dieđuid galgá dan geažil bidjat sierra mielddusin. NVE doaimmaha gulaskuddama elektrovnnalaččat, ja buot dokumentašuvdna galgá danne sáddejuvvon NVE:II digitála hámis. Galgá bivdit oktavuoda NVE:in go áigu gulahallat man olu bábergahpalágaid galget sáddejuvvot.

Doaimma eaiggát galgá ráhkadit čoahkkáigeasu váikkuhusguorahallamis mii lea álbmoga váste. NVE rávve das dahkat álkis máhcastatgirjjáža.